

NANNA FOSS

SPEKTRUM
URSIDERNE

TELLERUP

NANNA FOSS

SPEKTRUM

URSIDERNE

KAPITEL 3

Følgende er et uddrag af tredje bind i serien SPEKTRUM af Nanna Foss

#SPEKTRUMblogtour

© 2017 Tellerup A/S

KAPITEL 3

Den nye sofa i skadestuens venteværelse har samme farve som de lig der lå uden for vores hotel. Hynderne er gråligt brune, og armlænene ligner opsvulmede ben. Jo tættere vi kommer på årsdagen, jo mere tænker jeg på sådan noget.

Jeg ser stift på den modsatte væg da jeg går igennem venteværelset. Den smeltede sne på mine støvler får gummisålerne til at hvine. Forskningscenteret med fars kontor ligger i den bagerste del af hospitalet, og jeg sparer fire minutter ved at skyde genvej forbi skadestuen. Jeg skal bare undgå sofaen. Det er lettere end at undgå al julepynten i hospitalets forhal. Lyskæder og nisser og glimmerguirlander som minder mig om at december er verdens længste måned. Ifølge butikkerne varer den helt fra oktober til januar – og den har føltes længere og længere de seneste syv år.

En høj stemme lyder ovre fra stolerækkerne og den ligfarvede sofa.

„Pi!“

Jeg hiver i snoren til glasdøren der leder ud fra venteværelset, ser ind i væggen, ser ind i væggen. Jeg smutter igennem sprækken før døren har svunget færdig. Jeg nærmer mig fars kontor, men før jeg kommer helt derhen, går den op.

En pige kommer ud, cirka på min alder, men højere. Lyst, krøllet hår og forgrædte øjne, blikket rettet mod gulvet. Dårligt-nyt-ansigtet. Det er et ordløst sprog jeg taler flydende efter mange års færden på hospitalet.

Hun går hurtigt forbi mig og forsvinder ned ad gangen. Døren står på klem ind til kontoret, og jeg skubber den op med foden.

Far sidder på sin stol bag skrivebordet. Han har den velkendte fure over øjenbrynene som også er en del af hospitalssproget – den anden halvdel af dårligt-nyt-ansigtet. Før mor døde, tog han somme tider patientskæbnerne på sig. Nu tager han dem aldrig af.

Far ser op ved lyden af døren. Der står tomme bøtter til kopnudler på skrivebordet ved siden af mikroskopet.

„Nasrin.“ Han gnider en hånd hen over øjnene. Det er tredje døgn han ikke har været hjemme. „Hvordan har du det?“

„Patientsamtaler lørdag aften,“ siger jeg. „Det må være alvorligt.“

Han ser forvirret ud.

„Hende som gik,“ siger jeg.

„Pårørende,“ siger han. „Ikke patient. Hun og hendes mor

blev overfaldet for nogle dage siden under et indbrud. Moren fik svær hjernerystelse og kunne ikke genkende sin datter, men hun var i stand til at give et signalement af overfaldsmanden. En eller anden ung knægt.“ Far sukker og ryster på hovedet. „Hele forløbet har været frustrerende og ulogisk. Det er normalt at glemme detaljer omkring ulykken, men det kræver svære hovedtraumer at glemme mennesker man har kendt i lang tid. For hende er det omvendt. Og hendes tilstand er blevet forværret, selvom CT-scanningen ikke viste tegn på hjerneblødninger eller andre kritiske skader. Hun er i koma nu, på trods af at hun burde være i bedring. Vi foretager flere scanninger og forskellige prøver, men det er for tidligt at sige hvordan det udvikler sig. Jeg ville ikke give pigen falske forhåbninger.“

„Du plejer ikke at bekæmpe falske forhåbninger i weekenden,“ siger jeg. „Det er normalt bare forskning.“

„Sygdom og ulykke holder ikke fri bare fordi jeg gør. Og datteren havde været her det meste af ugen, så jeg syntes jeg burde ...“ Han ånder ud og læner sig tilbage til stolen.

Det er en vane han har. Sætninger der hænger i luften. Tanker der ikke bliver gjort færdige. Han prøvede at huske sine punktummer dengang mor var i live, fordi han vidste at det betød noget for hende. Men nu lader han stå til. *‘Sproget er dit spejl’,* sagde mor. *‘Måden du taler på er måden du lever på.’* Hun sagde eller gjorde ikke noget halvt. Det var enten-eller. Også da hun døde.

Jeg sætter rygsækken på kanten af skrivebordet og tager plastikbøtten op. Det damper stadig da jeg fjerner låget.

Far tager imod maden og den ske jeg rækker ham. Han

spiser hurtigt, næsten uden at tygge. T-shirten er nusset under den hvide kittel. Jeg har pakket den sædvanlige pose med skiftetøj, deodorant og en tandbørste til ham, men han glemmer den altid i bilen.

„Det smager godt,“ siger han til plastikbøtten.

„Godt,“ siger jeg til gulvet.

„Det bliver nok sent i dag.“

„Okay.“

De samme sætninger, de samme rutiner. Dag ud og år ind. De holder sammen på dagligdagen, på os begge to. Vi har vores faste arbejdsopgaver hver især. Tingene er fordelt ligeligt mellem os:

Far forsker i dagtimerne, og jeg går i skole og laver lektioner.

Far forsker om aftenen, og jeg gør rent, vasker tøj, køber ind og laver mad.

Far forsker i weekenden, og jeg hækler en milliard blæk-sprutter, hvæser ad Putte og prøver på at glemme den dag.

‘Du kunne ikke have gjort noget’.

Det gentog psykologen hele tiden. Hun snakkede om ’overlevelsesskyld’ og sagde at det var helt normalt – men jeg følte mig ikke skyldig. Jeg vidste jo godt at mit ti-årige fortids-selv ikke havde kunnet gøre noget som helst. Det var ikke min skyld at vi var på ferie lige dér, lige præcis den dag. Det var ikke min skyld at jeg ikke var stærk nok til at holde fast. Jeg ved det godt, logisk set. At jeg var magtesløs.

Og det er det værste. Skyld kan man arbejde sig igennem. Magtesløshed er bare ... tomt.

Psykologen ville have mig til at snakke om mor, men

mine ord blev til vand i lungerne. Jeg snakkede hende efter munden for ikke at drukne og slap væk i sidste øjeblik.

I tiden efter var det en overlevelsesmekanisme at lyve og sige 'fint' når nogen spurgte hvordan jeg havde det. Men jeg lyver ikke mere, af princip. Sandheden gør ondt, men ikke lige så meget som 'hun er et bedre sted nu'. Det sagde folk til mig, som om det var en trøst. Som om det sted hun havde været før, altså sammen med os, ikke var godt nok. Og efter et par måneder stopper folk med at spørge hvordan man har det. Sorg har en udløbsdato. I hvert fald for andre.

Jeg hiver posen med de færdige blæksprutter op af rygsækken og lægger dem på bordet. Røde, blå og grønne striber der er i kontrast til alt det hospitalshvide. Den blå blæksprutte ligner en lille dæmondukke med de stirrende korsøjne. Maj synes jeg skal lave runde øjne i stedet, men nyfødte kan ikke se en skid alligevel.

„Nye forsyninger,“ siger jeg.

Far ser på posen med blæksprutter.

„Du er flittig.“ Han rækker den tomme bøtte og skeen til mig. Jeg putter dem tilbage i posen som stadig er lun.

„Jeg har en aflevering.“ Jeg lukker lynlåsen og smiler, automatiske ryk i kindmusklerne.

„Vi ses derhjemme senere,“ siger han.

Vi ved begge to at vi ikke gør. At han sover på sofaen i hjørnet og aldrig får hentet den ekstra T-shirt i bilen.

Far piller ved mikroskopet uden at møde mit blik.

'Måden du taler på er måden du lever på.'

Man kan undgå meget af livet hvis man ikke taler om

det. Hvis man ikke skælder ud eller spørger ind eller sætter ord på de ting der gør ondt.

„God arbejdslyst,“ siger jeg.

Han nikker. Hovedet er bøjet over mikroskopet før døren smækker bag mig.

På vej tilbage gennem gangene hører jeg Paul McCartneys stemme inde fra en af hospitalsstuerne.

*„Simply having a wonderful Christmastime
Simply having a wonderful Christmastime“*

Mors yndlingsjulesang. Vi satte den altid på når vi pyntede juletræ.

*„The party's on
The feelin's here
That only comes
This time of year“*

Jeg stopper. Musikken kommer fra en døråbning længere fremme. At gå videre vil være som at bevæge sig direkte igennem et iskoldt brusebad af fortid.

Mine ben vender om, går den modsatte vej med hurtige skridt. Drejer ind på børneafdelingens toilet, går ind i en bås. Låsen klikker efter mig.

Jeg sidder på et nedklappet toiletbræt med benene oppe, så længe at lyset slukker. Det er som om jeg er ophørt med at eksistere ved at sidde stille nok.

En person kommer ind på toilettet. Døren til båsen ved

siden af min bliver smækket i, og låsen rasler da den bliver drejet. Toiletbrættet klapper op med et smæld. Personen derinde trækker vejret i rystende stød. Og kaster op. Voldsomt. Toiletkummen runger af en undertrykt hulken. Mere opkast.

Jeg holder vejret, sidder helt stift på toiletbrættet.

Skramlen fra toiletrulleholderen, knitren med papir. Lyden af et toilet der skyller ud. To gange. Tre gange. Båsen går op, der lyder skridt foran rækken af håndvaske.

En vandhane begynder at løbe. Sæbedispenseren snurrer. Igen og igen og igen. Vandet bliver ved med at løbe. Personen derude vasker hænder i mindst ti minutter.

Da vandets rislen stopper, kan jeg høre en dæmpet snøften.

Så stilhed. Længe.

„Lad mig være,“ mumler en grådkvalt stemme. Lys, en piges.

Jeg sidder stille. Hun må have fået øje på min låste dør i spejlet og have regnet ud at hun ikke er alene.

„Lad mig nu være,“ gentager stemmen. Hårdere denne gang.

Skridt igen, de kommer hen mod min bås. Jeg spænder i musklerne, klar til at rejse mig.

Noget rammer min toiletdør med et bump. Jeg ser på håndtaget, venter på at det bliver trykket ned.

„FORSVIND!“ skriger stemmen.

Jeg farer sammen. Der lyder et brag – efterfulgt af en høj, klirrende lyd, som glas der smadrer og rammer gulvet.

En udånding, nærmest et hulk, lige på den anden side af døren. Så knaser hurtigt skridt gennem glasskårene, og

yderdøren til toiletterne smækker.

Jeg sidder i flere minutter før jeg drejer låsen igen. Glasskårene klirrer da døren skubber dem hen over gulvet.

Spejlet foran de tre håndvaske er smadret. Skårene ligger overalt, glitrer i det skarpe lys. En af de store metalspande til papirservietter ligger midt i det hele, med en bule i det blanke låg.

Jeg skynder mig ud før der kommer nogen og afkræver mig en forklaring som jeg ikke har.